

דילמות ואתגרים בהוראת אוצר מילים במהלך דיון

דיאלוג לימודי פורה

ד"ר תמי סבג שושן,
חוקרת בתר דוקטורט

אוצר מילים במחקר

איך ללמד אוצר
מילים?

איזה אוצר
מילים כדאי
ללמד?

למה ללמד
אוצר מילים?

ידיעה של מילה

- תהליך התפתחותי

ידיעה

אי ידיעה

1. ידיעה עמוקה: ביטוי לרכיבי הידע הלשוני במילה

המילה: אהבה

המשלב
הלשוני:
"-תודה"
"-באהבה"

חיבה עזה,
רצון להיות
קרוב
למישהו

יש אהבה
עמוקה
ביניהם.

הילד אהוב
מאוד על ידי
חבריו

א-ה-ב-ה

א.ה.ב.
אהוב
אהבה
נאהב

צלילים
AHAVA
טעה
המילה

תורת השיח
פרגמטיקה

תורת
משמעות,
סמנטיקה

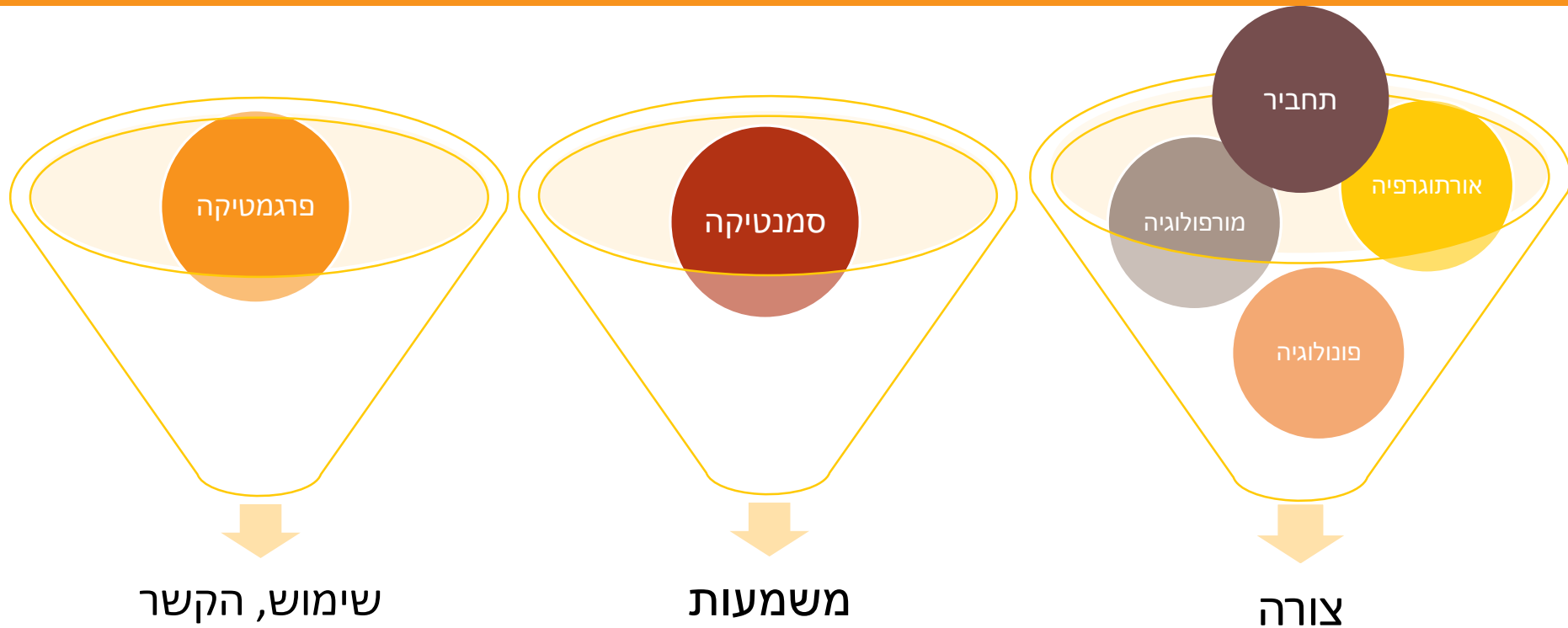
תחביר

איות
אורתוגרפיה

תורת
הצורות,
מורפולוגיה

תורת ההגה,
פונולוגיה

רכיבי הידע הלשוני

נקודה למחשבה: איזה רכיבי ידע אני מקדמת סביב המשגה של מילה?
האם ארצה לקדם רכיבי ידע נוספים? מתי? איך?

2. ידיעה עמוקה: ביצועי הבנה

רצון להיות קרוב, אכפת
לי מאוד ממישהו, יקר
לליבי

הערצה, חיבה

לב

להציג ידע

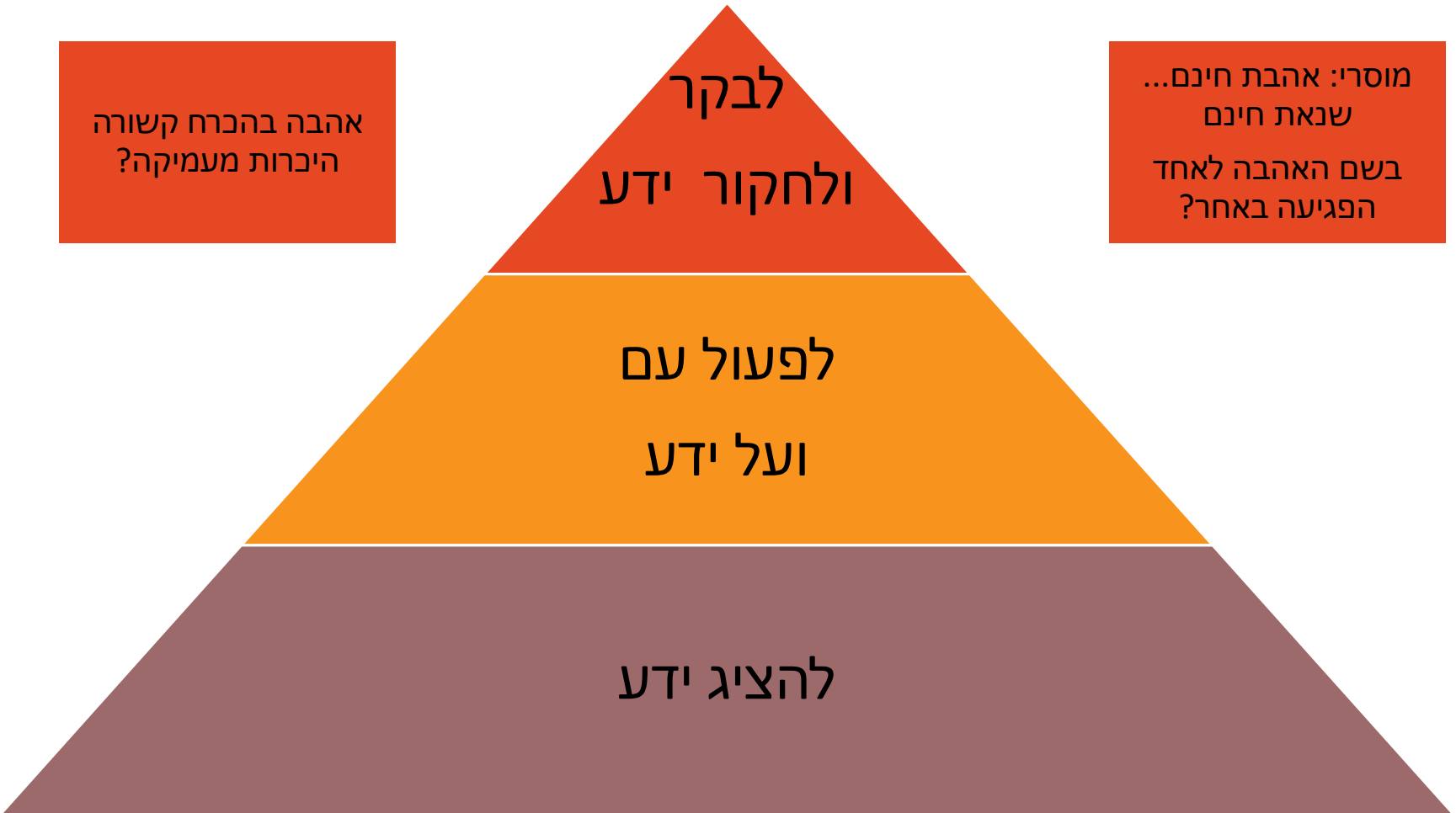
א. אהבת אם את ילדיה,
ב. אהבה בין בעל לאישה
ג. אהבה בין חברים
ד. אהבת הארץ

ההיפך משנאה, קרוב
לחיבה, תשוקה, הערצה

אני מאוד אוהבת את
חיית המחמד שלי, אני
דואגת לטפל בה ולשחק
איתה.

לפעול עם
ועל ידע

להציג ידע

לבקר

ולחקור ידע

לפעול עם

ועל ידע

להציג ידע

אהבה בהכרח קשורה
היכרות מעמיקה?

מוסרי: אהבת חינם...
שנאת חינם
בשם האהבה לאחד
הפגיעה באחר?

דוגמה להמשגה: המילה "עצה"

3 מטען הרגשי של המושג	
מורה:	כשקראתם את הכותרת, "עצת החמור", מה עלה לכם בראש? איזה רגש? חיובי?
תלמיד/ה:	חיובי.
תלמיד/ה:	שלילי.

4 שיח ביקורתי, פילוסופי	
מורה:	מה זה עצה, כן. מה זה עצה?
תלמיד/ה:	שאומרים משהו לטובתך.
מורה:	רק משהו לטובתך? חייב שזה יהיה לטובתך?

1 הגדרה	
מורה:	מה זה לתת עצה?
תלמיד/ה:	עצה זה לתת למישהו עזרה.
תלמיד/ה:	לעזור להסתדר.
תלמיד/ה:	לעשות החלטות אם לעשות את זה או לא. זה לתת עצות.

2 דוגמה	
מורה:	אני באה עכשיו למורה שלי ואני אומרת לה: "המורה, תקשיבי, אני צריכה את עזרתך. עוצי לי עצה לגבי נושא מסוים."

נקודה למחשבה: איזה ביצועי הבנה סמנטיים אני מקדמת סביב המשגה של מילה? האם ארצה לקדם ביצועי הבנה סמנטיים נוספים? מתי? איך?

בין עיסוק סמנטי לדיאלוג לימודי פורה

- יצירת שיח מכבד המאפשר מרחב ביטוי
- התעניינות זה בדברי זה, רצון להביע
- ניסוח מחשבות ורעיונות
- הבנייה משותפת של רעיונות
- הערכת נקודת מבט חלופיות
- שאילת שאלות
- חקירת הנחות יסוד, זיהוי נקודות מחלוקת
- יצירת שיח משמעותי

אפיון אירועי שיח בהוראת אוצר מילים

- בחירת מילת המטרה
- יוזם השיח: מורה/תלמיד
- מטרת השיח
- פרקטיקות מרכזיות
- ביטויי רכיבי הידע הלשוני: צורה<משמעות> שימוש
- ביטויי רמות ביצוע סמנטי
- מעברים פנימיים בתוך השיח: שינוי מסלול
- תורות דיבור
- מספר המילים
- תדירות שימוש במילת המטרה

מה, מבין מטרות המחקר, מעניין אתכן כמורות? מה הייתן רוצות לדעת?
האם יש שאלה נוספת שהייתן רוצות לדעת בהקשר לאירועי שיח סביב אוצר מילים?

תודה!